

CƠ XƯƠNG KHỚP – CHẤN THƯƠNG CHỈNH HÌNH

Trung tâm đào tạo Bác sĩ gia đình

RED FLAGS - Các dấu hiệu nguy hiểm cần chuyển khám chuyên khoa

- Tiền căn chấn thương, ung thư, HIV, thuốc ức chế miễn dịch, thuốc đường tĩnh mạch
- Sụt cân / sốt không rõ nguyên nhân
- Đau lưng không giảm khi nghỉ , đau ban đêm
- Chèn ép thần kinh:
 - Mất cảm giác theo kiểu yên ngựa
 - Rối loạn chức năng đại tràng / bàng quang = bí tiểu
 - / rối loạn cương Yếu liệt / giảm/ mất phản xạ chi

CHẨN ĐOÁN

- **Bệnh nguy hiểm: VIIMMN** (vascular, inflammation, injury, malignancy, metabolic, nerve)
 - Tắc động mạch đốt sống, phình ĐM chủ bụng
 - Viêm cột sống (nhiễm trùng, lao, tự miễn)
 - Gãy/xẹp đốt sống (Loãng xương, chấn thương, ung thư,...)
 - K đốt sống (di căn , nguyên phát), k dạ dày ruột
 - Hội chứng chùm đuôi ngựa / đè ép rễ thần kinh

CHẨN ĐOÁN

Bệnh thường gặp:

- Căng cơ lưng
- Thoái hóa cột sống cổ / thắt lưng
- Thoát vị đĩa đệm cột sống thắt lưng
- Gãy xẹp đốt sống (loãng xương, chấn thương)
- Trượt đốt sống
- Bệnh khớp tự miễn

Bệnh đồng mắc:

- Ung thư, ĐTĐ, HIV, suy giảm miễn dịch, loãng xương, bệnh tự miễn

Bệnh bỏ sót:

- Lo lắng, trầm cảm, suy kiệt

CẬN LÂM SÀNG

- Hầu hết đau thắt lưng cấp không có chỉ định hình ảnh học (kể cả XQ)
- Xét nghiệm máu CTM, VS, CRP, ALP
- Đo điện cơ: bệnh nhân có triệu chứng đè ép rễ TK trên 4 tuần

CASE 1

- Bệnh nhân nam, 30 tuổi, là công nhân vệ sinh, đến khám vì đau lưng. Cơ đau bắt đầu từ 2 ngày trước sau khi anh ta vệ sinh sàn cả ngày cho một công ty. Anh ta không té ngã hay chấn thương. Cơ đau ở vùng thắt lưng, âm ỉ, liên tục, mức độ 7/10, tăng khi vận động, giảm khi nằm nghỉ, đau không lan, không thay đổi cảm giác ở chân. Khám khối cơ dựng sống hai bên căng, cử động lưng hạn chế do đau, Lasegue hai chân âm tính, sức cơ 2 chân bình thường, cảm giác chân bình thường. **KHÔNG CÓ DẤU HIỆU BÁO ĐỘNG.**

- A. Vì bệnh nhân đau vừa đến nặng (7/10) nên phải chụp MRI ngay
- B. Chẩn đoán: đau lưng căng cơ, xử trí: chụp XQ cột sống thắt lưng để loại trừ thoái hóa cột sống thắt lưng
- C. Chỉ định NSAIDs, giãn cơ, nghỉ ngơi, vật lý trị liệu, giáo dục tư thế đúng, theo dõi trong 1 tháng @
- D. Phải đo mật độ xương cho bệnh nhân ngay

CASE 2

- Bệnh nhân nam, 30 tuổi, là công nhân vệ sinh, đến khám vì đau lưng. Cơn đau bắt đầu từ 2 ngày trước sau khi anh ta vệ sinh sàn cả ngày cho một công ty. Anh ta không té ngã hay chấn thương. Cơn đau ở vùng thắt lưng, âm ỉ, liên tục, mức độ 9/10, tăng khi vận động, giảm khi nằm nghỉ, đau lan xuống mặt sau đùi hai bên, không thay đổi cảm giác ở chân, có yếu hai chi dưới. Khám khối cơ dựng sống hai bên căng, cử động lưng hạn chế do đau, Lasegue hai chân dương tính, sức cơ 2 chân 3/5, cảm giác chân bình thường. Dấu hiệu báo động ở bệnh nhân này là gì?

- A. Đau lưng nhiều
- B. Lasegue dương tính
- C. Cảm giác chân bình thường
- D. Yếu hai chi dưới @